บทที่ 4
การทดสอบระบบวัดกระแสอิมพัลส์

มาตรฐานการทดสอบหาค่าสเกลแฟคเตอร์ (Assigned Scale Factor Test)

วิธีการทดสอบหาสเกลแฟกเตอร์ที่กำหนด ตามมาตรฐาน IEC 60060-2 (1994) [5] ได้กำหนดวิธีทดสอบอ้างอิงไว้คือ ใช้วิธีการวัดเปรียบเทียบกับระบบวัดอ้างอิง โดยถ้าเป็นไปได้ให้ทดสอบที่พิกัดของระบบวัดทดสอบ ในการทดสอบอ่านค่ากระแสจากระบบวัดอ้างอิงและค่าแรงดันจากระบบวัดทดสอบ โดยจะต้องทำการทดสอบไม่น้อยกว่า n ค่า ($n \geq 10$) ซึ่งมีเงื่อนไขในการทดสอบตามที่มาตรฐานกำหนดไว้

สเกลแฟกเตอร์ที่กำหนดจะหาได้จากค่ากระแสที่อ่านได้จากระบบวัดอ้างอิงหารด้วยค่าแรงดันที่ได้อ่านได้จากระบบวัดที่ต้องการทดสอบ ซึ่งกำหนดให้เป็น F_i ส่วนค่าสเกลแฟกเตอร์ที่กำหนด F_m หาได้จากค่าเฉลี่ยของ F_i โดยที่ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน s คำนวณได้จาก

$$S = \sqrt{\frac{\sum (F_i - F_m)^2}{n-1}} \qquad (4.1)$$

เมื่อ : S คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

F_i คือ ค่ากระแสจากระบบวัดอ้างอิงหารด้วยค่าแรงดันจากระบบวัดที่ต้องการทดสอบ

F_m คือ ค่าเฉลี่ยของ F_i

ตามมาตรฐาน IEC 60060-2 (1994) [5] ได้กำหนดเงื่อนไขในการทดสอบไว้ดังนี้

1. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จะต้องน้อยกว่า 1% ของ F_m
2. ค่าพารามิเตอร์ทางเวลาจะต้องอยู่ในเงื่อนไขดังนี้
   - ค่าพารามิเตอร์ทางเวลาจะต้องมีค่าไม่เกิน ± 10% ของค่าที่วัดได้จากระบบวัดอ้างอิง
   - อัตราส่วนของค่าที่วัดได้จากระบบวัดที่ต้องการทดสอบกับระบบวัดอ้างอิงต้องมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่า 5% ของค่าเฉลี่ย

การทดสอบหาค่าสเกลแฟกเตอร์

เป็นการทดสอบโดยการปรับเทียบกับระบบวัดอ้างอิง โดยระบบวัดอ้างอิงมีสเกลแฟกเตอร์เท่ากับ 15.51 kA/1V การทดสอบทำขึ้นที่ห้องปฏิบัติการไฟฟ้าแรงสูง คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

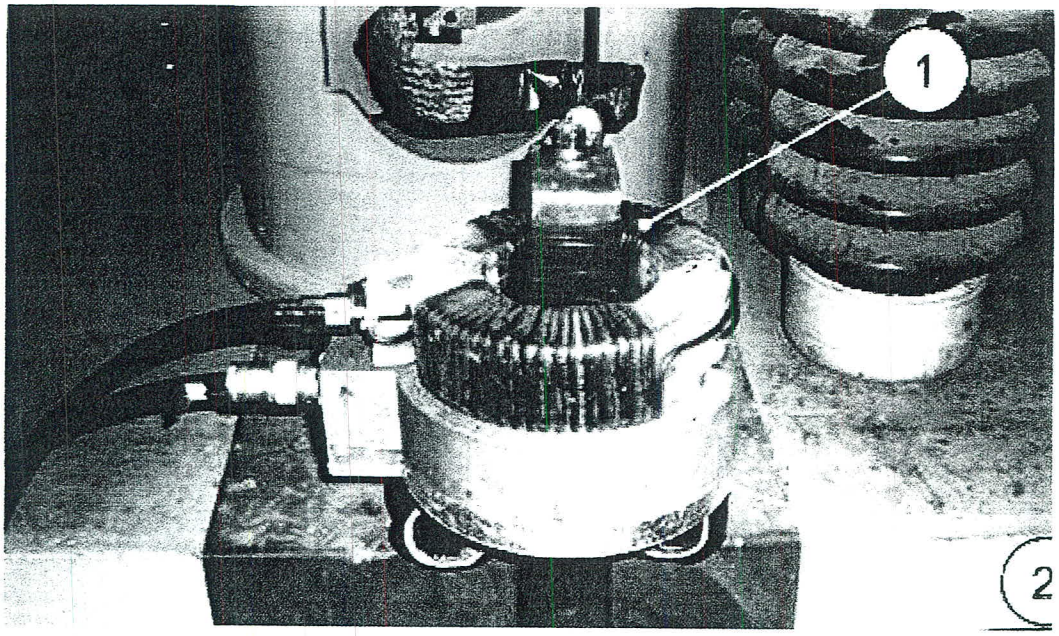

รูปที่ 14 ขดลวดเหนี่ยวนำที่ใช้ในการปรับเทียบ

โดยที่ หมายเลข 1 คือ ขดลวดเหนี่ยวนำที่ทำการออกแบบ

หมายเลข 2 คือ ขดลวดเหนี่ยวนำอ้างอิง

1 การต่อวงจรทดสอบ

1.1 วงจรทดสอบ

การทดสอบหาคุณสมบัติของขดลวดเหนี่ยวนำที่ออกแบบ (RC_d) จะทำการทดสอบเปรียบเทียบกับขดลวดเหนี่ยวนำอ้างอิง (RC_{ref}) โดยใช้วงจรทดสอบแสดงดังรูปที่ 15

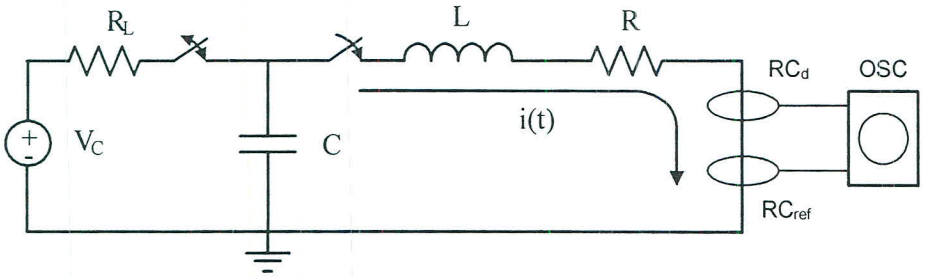

รูปที่ 15 วงจรสมมูลของการทดสอบ

V_C คือ แรงดันกระแสตรงที่จ่ายให้กับตัวเก็บประจุ

R_L คือ ตัวต้านทานจำกัดกระแส

C คือ ตัวเก็บประจุในวงจร

L คือ ตัวเหนี่ยวนำในวงจร

R คือ ตัวต้านทานในวงจร

RC_d คือ ขดลวดเหนี่ยวนำที่ออกแบบ

RC_{ref} คือ ขดลวดเหนี่ยวนำอ้างอิง

i(t) คือ กระแสอิมพัลส์

OSC คือ ออสซิลโลสโคป

อุปกรณ์ในวงจรทดสอบประกอบไปด้วย

1 เครื่องกำเนิดกระแสอิมพัลส์

2 ขดลวดเหนี่ยวนำ

3 อินทิเกรเตอร์แบบตัวต้านทานและตัวเก็บประจุหลาย 3 ชั้น

4 ออสซิลโลสโคป

2 วิธีการทดสอบ

1 ต่อวงจรทดสอบดังรูปที่ 15

2 ทดสอบด้วยค่ากระแสอิมพัลส์ 5 ค่า คือ 4 kA, 12 kA, 28.8 kA, 42 kA และ 50.1 kA เพื่อนำค่าที่ได้มาเปรียบเทียบกับระบบวัดอ้างอิง

3 บันทึกผลการทดลอง

3 ผลการทดลอง

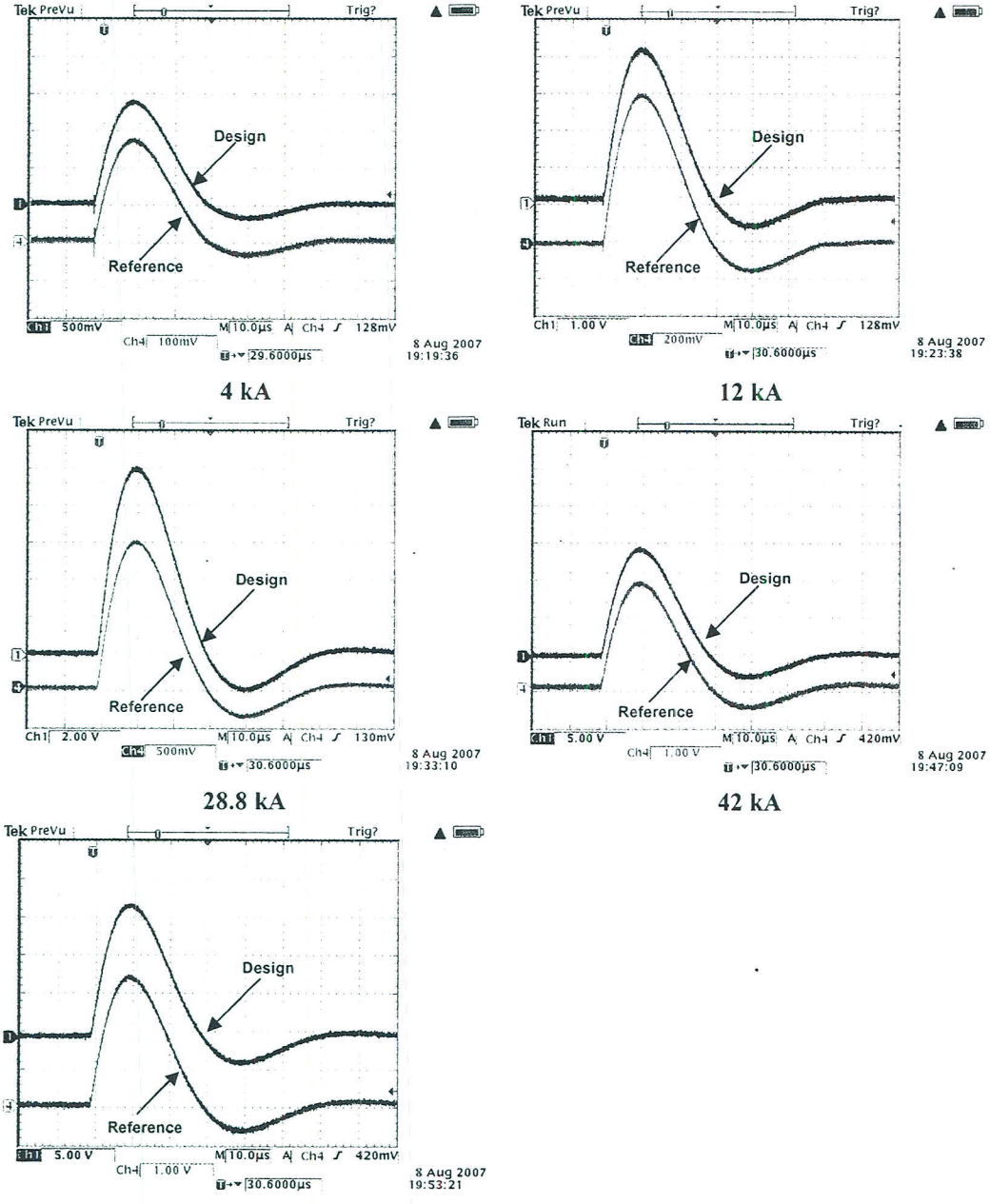

รูปที่ 16 ผลการทดลองการปรับเทียบสเกลแฟกเตอร์

สเกลแฟกเตอร์ของระบบวัดกระแสอิมพัลส์ที่ออกแบบสร้าง

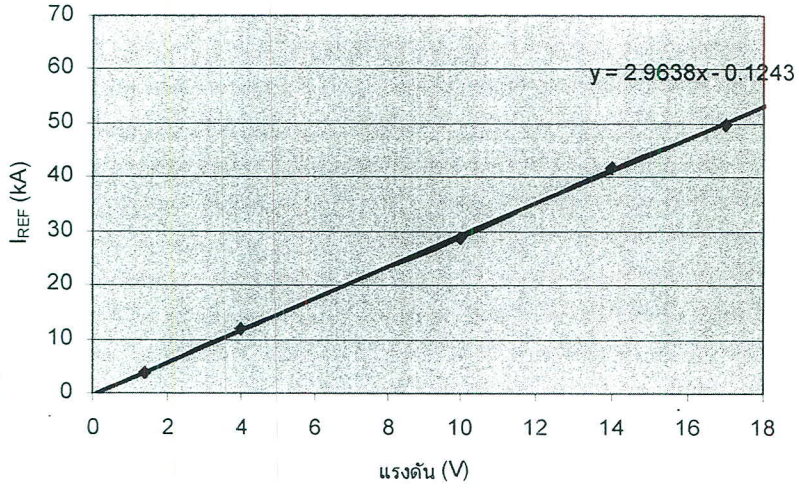

Scale Factor 2.9638 kA / V

รูปที่ 17 สเกลแฟกเตอร์ของระบบวัดกระแสอิมพัลส์ที่ออกแบบสร้าง

การทดสอบหาองค์ประกอบของรูปคลื่นกระแสอิมพัลส์

ระบบวัดกระแสที่ออกแบบสร้างขึ้นได้นำไปปรับเทียบกับระบบวัดกระแสอ้างอิงเพื่อหาองค์ประกอบเฉลี่ยของรูปคลื่นกระแสอิมพัลส์ โดยใช้วงจรทดสอบดังรูปที่ 4.2 – 4.3 โดยทำการทดลองป้อนกระแสอิมพัลส์มาตรฐาน 8/20 μs จากเครื่องกำเนิดกระแสอิมพัลส์ ทำการทดสอบที่ขั้วบวก จะได้ผลตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบกระแสอิมพัลส์รูปคลื่น 8/20 μs ขั้วบวกที่วัดด้วยระบบวัดอ้างอิงและระบบวัดที่ออกแบบสร้างขึ้น

ค่าองค์ประกอบ	ระบบวัดอ้างอิง	ระบบวัดที่ออกแบบสร้าง	ความคลาดเคลื่อน
T_1	7.8	7.8	0%
T_2	21	20.8	0.952%
กระแสกลับขั้ว	18%	18%	0%

โดยที่การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปคลื่นกระแสอิมพัลส์ได้วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมาโดย ดร. พีรวุฒิ ยุทธโกวิท จอภาพแสดงรายละเอียดการวิเคราะห์แสดงในรูปที่ 18

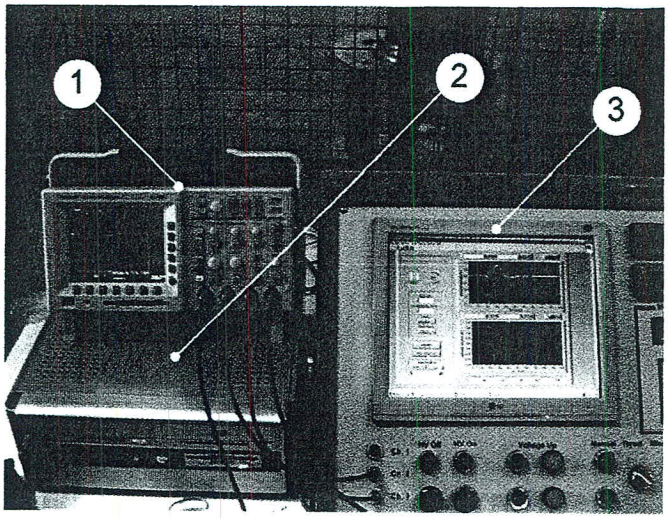

รูปที่ 18 ผลการวิเคราะห์กระแสอิมพัลส์

โดยที่ 1 ดิจิตอลออสซิโลสโคป

2 เครื่องคอมพิวเตอร์

3 จอภาพแสดงผลโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น